

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра психології та морально-психологічного забезпечення факультету іноземних мов і гуманітарних дисциплін

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»**

ОПП «Телекомунікації та радіотехніка»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 17 Електроніка та телекомунікації

Спеціальність: 172 Телекомунікації та радіотехніка

Форма навчання: денна

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри

Протокол від « 18 » 06 20__ року № 6

ВО начальника кафедри психології

та морально-психологічного забезпечення

підполковник

Валентин ДЕМСЬКИЙ

« 18 » 06 20__ року

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Морально-психологічне забезпечення» є обов'язковою для вивчення ОПП «Телекомунікації та радіотехніка». Вивчається протягом 8-го семестру на кафедрі психології та морально-психологічного забезпечення.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Морально-психологічне забезпечення» є ознайомлення курсантів зі сутністю, змістом, основними формами та методами управління персоналом прикордонних підрозділів; морально-психологічним забезпеченням несення служби прикордонними нарядами як одним із основних видів всебічного забезпечення Державної прикордонної служби, суть якого полягає у формуванні та підтриманні у прикордонників високого морально-психологічного стану.

Основні завдання навчальної дисципліни – забезпечувати знаннями, навичками та вміннями з питань управління підлеглими для ефективного забезпечення професійної діяльності підрозділів прикордонного відомства в цілому; вміннями формування психологічної готовності прикордонників до ефективного несення прикордонної служби, підтримувати психологічну стійкість під час несення служби, проводити психологічний супровід несення служби.

Курсант, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

знати:

методологічні основи психології управління в умовах оперативно-службової діяльності ДПС України;
психологічні засади забезпечення управління персоналом;
соціально-психологічні характеристики персоналу органів охорони державного кордону;
сутність, зміст, форми та методи психології управління в роботі з персоналом;
вимоги наказів і директив керівництва Адміністрації Держприкордонслужби України з питань організації та проведення роботи з персоналом;
методику організації психологічного забезпечення дисципліни та профілактики правопорушень;
методику організації інформаційного забезпечення;
методику організації індивідуальної роботи з персоналом прикордонних підрозділів.

уміти:

застосовувати наукові основи психології управління для забезпечення процесу управління персоналом;
формувати у підпорядкованого персоналу морально-психологічні якості, психологічну стійкість, професійну придатність до виконання спеціальних, оперативно-службових завдань;
вивчати індивідуально-психологічні якості, організовувати роботу щодо згуртування підрозділів органів охорони державного кордону;
проводити морально-психологічне забезпечення основних видів оперативно-службової діяльності підрозділів органів охорони кордону в різних умовах обстановки;

вирішувати конфлікти в межах управлінської діяльності та управління підрозділами ООДК.
застосовувати набуті знання у процесі організації роботи з персоналом;
розвивати у персоналу високі морально-психологічні якості, загальну та правову культуру;
проводити роботу щодо згуртування прикордонних колективів; вивчати індивідуально-психологічні якості прикордонників.

ознайомитись з:

з науковими основами організації психології управління персоналом і морально-психологічного забезпечення діяльності, навчання та формування професійних якостей підрозділів органів охорони державного кордону;
з науковими підходами до організації роботи керівного складу щодо впровадження психологічних прийомів в системі управління персоналом відомства і морально-психологічного забезпечення його діяльності в різних умовах на державному кордоні.

ВИКЛАДАЧІ:

доцент кафедри психології та морально-психологічного забезпечення кандидат психологічних наук, доцент Сергій ЧИСТЯКОВ,
e-mail: chystiakov65@gmail.com

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Методика вивчення дисципліни передбачає врахування взаємозв'язків тем курсу з поняттями, термінами і категоріями психології управління, соціології, психології та педагогіки у процесі вивчення яких курсанти могли б отримати теоретичне розуміння сутності та природи основних форм та методів управління персоналом прикордонних підрозділів.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальні аудиторії кафедри, ноутбук, мультимедіа-проектор, модульне середовище кафедри.

Вивчення курсу не потребує використання спеціального програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Години	Кількість годин												Форми підсумкового контролю				
				Аудиторні заняття							Індивідуальна робота					Самостійна робота	Курсовий (дипломний) проект	Екзамен	Диференційовані залік	Залік
				Усього	Лекції	Семінари	Групові заняття	Практичні заняття	Індивідуальні заняття	Модульний контроль	Усього	Реферат	Конспект з теми	Курсова робота	Контрольна робота					
IV	VIII	3	90	58	16	18	18	2	-	-	16	16	-	-	-	16	-		4	-
Усього за курс		3	90	58	16	18	18	2	-	-	16	16	-	-	-	16	-		4	-

Основні методи навчання: МН1.1; МН1.2; МН1.4; МН1.6; МН2.1; МН2.3; МН3.6.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.8; МК4.1.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-5	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.8; МК4.1.
ЗК-6	Здатність працювати в команді	МК1.2; МК2.1.
ЗК-8	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.8; МК4.1.
ЗК-12	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.8; МК4.1.
Фахові компетентності спеціальності		
ФК-1	Здатність розуміти сутність і значення інформації в розвитку сучасного інформаційного суспільства.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.8; МК4.1.
ФК-2	Здатність вирішувати стандартні завдання професійної діяльності на основі інформаційної та бібліографічної культури із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій і з урахуванням основних вимог інформаційної безпеки.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.8; МК4.1.

**ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ
КУРСАНТАМИ**

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-10	Спілкуватись з професійних питань, включаючи усну та письмову комунікацію державною мовою та однією з поширених європейських мов (англійською, німецькою, італійською, французькою, іспанською).	МН1.1; МН1.2; МН1.4; МН1.6; МН2.1; МН2.3; МН3.6.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.8; МК4.1.
ПРН-11	Застосовувати міжособистісні навички для взаємодії з іншими людьми та залучення їх до командної роботи	МН1.1; МН1.2; МН1.4; МН1.6; МН2.1; МН2.3; МН3.6.	МК1.2; МК2.1.
ПРН-12	Толерантно сприймати та застосовувати етичні норми поведінки відносно інших людей	МН1.1; МН1.2; МН1.4; МН1.6; МН2.1; МН2.3; МН3.6.	МК1.2; МК2.1.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ теми	Найменування теми	Кількість год.	Номери, вид занять та кількість годин								Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин	
			1	2	3	4	5	6	7	8				
1	Основи управлінської діяльності прикордонними підрозділами	4	Л2	Сз2								01	1/1.Л.(2); 1/2. Сз (2); 2/1.Гз.(2); 2/2.Сз.(2); 3/1Гз. (2); 3/2 Гз.(2);	12
2	Психологія розвитку особистості керівника	4	Гз2	Сз2								02	3/3.Сз.(2); 4/1.Гз.(2); 4/2Гз.(2);	6
3	Особливості управлінської діяльності зі штатними категоріями персоналу підрозділів ООДК	6	Гз2	Гз2	Сз2							03	5/1.Гз.(2); 5/2.Пз.(2); 6/1.Л.(2); 7/1.Л.(2); 7/2.Сз.(2); 8/1.Л.(2); 8/2.Сз.(2); 9/1.Л.(2); 10/1.Л.(2); 10/2.Сз.(2); .11/1.Л.(2).	22
4	Психологічна характеристика та аналіз конфліктів	4	Гз2	Гз2								04	11/2.Сз.(2); 12/1.Гз.(2); 12/2.Гз.(2); 12/3Сз.(2); 13/1.Гз.(2); 13/2.Сз.(2);	12
5	Управління конфліктами у підрозділах ООДК	4	Гз2	Пз2								05	14/1.Л.(2); ДЗ(4)	6
6	Особливості морально-психологічного забезпечення персоналу ДПСУ в екстремальних умовах	2	Л2											
7	Робота з персоналом в ДПСУ в сучасних умовах	4	Л2	Сз2										
8	Основні напрямки роботи з персоналом в ДПСУ	4	Л2	Сз2										
9	Військово-ідеологічна підготовка персоналу ДПСУ	2	Л2											
10	Інформаційне забезпечення в ДПСУ	4	Л2	Сз2								05		
11	Морально-психологічне забезпечення дисципліни та правопорядку в прикордонному підрозділі	4	Л2	Сз2								06		

12	Організація та проведення індивідуальної роботи у прикордонних підрозділах	6	Гз2	Гз2	Сз2							07		
13	Культура взаємин прикордонників	4	Гз2	Сз2								08		
14	Морально-психологічне забезпечення в ДПСУ	2	Л2											
15	Диференційований залік	4	ДЗ4											
Всього		58										Усього		90

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми та навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
1			6	Основи управлінської діяльності прикордонними підрозділами	
	1	лекція	2	<u>Проблема психології управління в теорії управління у сфері психології</u> 1. Принципи психології управління. 2. Предмет, об'єкт і завдання психології управління. 3. Цілі і завдання психології управління для підрозділів ООДК.	[1.1.] с. 9-21
	2	семінар	2	<u>Методи психології управління для вирішення управлінських завдань керівника</u> 1. Психологічні методи вивчення особистості в системі управління. 2. Методи забезпечення управлінських завдань і прийняття управлінських рішень.	[1.1.] с. 32-54
		самостійна робота	2	<u>Соціально-психологічний практикум психології управління</u> 1. Структура, функції та основні категорії психології управління. 2. Структурні компоненти управлінської діяльності.	[1.1.] с. 22-31; с.288-298
2			6	Психологія розвитку особистості керівника	
	1	групове заняття	2	<u>Психологія особистості керівника прикордонного підрозділу</u> 1. Сутність та зміст управлінської діяльності керівника 2. Концепції керівництва (лідерства). Управлінські ролі керівника.	[1.1.] с. 164-181, с. 182-186; [1.3.] с. 206-210
	2	семінар	2	<u>Психологічний інструментарій особистості керівника</u> 1. Психологія управлінського впливу. 2. Психологічні основи прийняття рішень.	[1.3.] с.224-235; с. 263-271
		самостійна робота	2	<u>Розвиток особистості керівника</u> 1. Регресивний розвиток керівника. 2. Процес управлінської деформації.	[1.1.] с. 175-181; с.182-186; с.195-201
3			8	Особливості управлінської діяльності зі штатними категоріями персоналу підрозділів ООДК	
	1	групове заняття	2	<u>Основи здійснення управлінського впливу керівника на підлеглих</u> 1.Зміст психології впливу керівника на персонал прикордонних підрозділів. Психологічна характеристика прикордонного колективу як об'єкту ООДК. 2.2. Особливості керування прикордонним підрозділом та мікрогрупами в умовах професійної діяльності.	[1.1.] с.288-318; [1.4.]с.67-94

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми та навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	2	групове заняття	2	<u>Соціально-психологічні параметри управління персоналом прикордонних підрозділів</u> 1. Фактори психологічного впливу на імідж персоналу підрозділів ООДК. 2. Психологія планування та добору різних категорій персоналу для підрозділів ООДК. 3. Оцінка діяльності прикордонного персоналу	[1.1.]с. 497-507; с. 543-551
	3	семінар	2	<u>Індивідуально-психологічні властивості особистості та їх урахування в системі управління</u> 1. Сутність та зміст управлінської діяльності щодо згуртування підрозділів ООДК. 2. Формування прийняттого соціально-психологічного клімату в підрозділах ООДК. Вплив групової динаміки на стабільність прикордонного підрозділу.	[1.1.] с.122-151; с.270-280; с.487-493.
		самостійна робота	2	<u>Комунікативний потенціал особистості</u> 1. Психологічні типи і стилі керівників. 2. Мотиваційна сфера особистості керівника. 3. Управлінські ролі керівника	[1.1] с. 270-280; с. 234-247 [1.2] с. 292-316
4			6	Психологічна характеристика та аналіз конфліктів	
	1	групове заняття	2	<u>Конфлікти у прикордонному підрозділі</u> 1. Психологічні особливості конфліктів. 2. Характеристика видів конфліктів у прикордонному підрозділі.	[1.2.]с.20-34; с.116-121; [1.5.] с. 301-304.
	2	групове заняття	2	<u>Психологія особистості прикордонника в конфлікті</u> 1. Психологічні особливості особистості прикордонника, які впливають на виникнення конфліктів. 2. Конфлікти у сім'ях прикордонників: характеристика та аналіз. 3. Шляхи попередження та подолання конфліктних ситуацій серед прикордонного персоналу.	[1.3.]с.105-112; с. 114-124 [1.2.] с.116-121; [1.4.]. с.103-113
		самостійна робота	2	<u>Управлінсько-комунікативна некомпетентність керівника як джерело конфлікту</u> 1. Фактори впливу, що спричиняють конфліктні відносини під час службових обов'язків з громадянами різних країн та методика їх вирішення. 2. Основні правила спілкування керівника з підлеглими.	[1.3.] с. 122-134. [1.1.]с.116-117; [1.2.] с. 105-124, 145-164;

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми та навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
5			6	Управління конфліктами у підрозділах ООДК	
	1	групове заняття	2	<u>Процес управління конфліктами</u> 1. Методи та форми управління конфліктами в роботі з прикордонним персоналом. 2. Переговори як універсальний метод розв'язання конфліктів у прикордонних підрозділах	[1.1.] с. 434-454. [1.3.]с.35-54; с. 113-116; [1.5] с. 154-176.
	2	практичне заняття	2	<u>Типи поведінки прикордонників у конфліктній ситуації</u> 1. Визначення типу поведінки прикордонників у конфліктній ситуації (Тест К.Томаса). 2. Сутність, форми і типи поведінки особистості керівника в конфліктах формального та неформального рівня з різними категоріями прикордонного персоналу підрозділів ООДК.	[1.1.] с. 475-483; [1.3.] с. 105-110 [1.5.] с.43-47
	самостійна робота	2	<u>Профілактика конфліктів</u> 1. Практика управління процесом профілактики конфліктів. 2. Основи конструктивного вирішення конфліктів. 3. Прогнозування та запобігання конфліктів в різних умовах прикордонної діяльності.	[1.3.] с. 166-172	
6			2	Особливості морально-психологічного забезпечення персоналу ДПСУ в екстремальних умовах	
	1	лекція	2	<u>Особливості забезпечення професійної лінії поведінки прикордонника в екстремальних умовах</u> 1. Механізми формування стресостійкості прикордонника. 2. Особливості психічного реагування на екстремальні ситуації	[1.6.] с. 6-34

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
7			4	Робота з персоналом в Держприкордонслужбі України в сучасних умовах	
	1	лекція	2	<u>Сутність, закономірності та принципи роботи з персоналом</u> 1. Сутність роботи з персоналом та її зміст. 2. Закономірності та принципи роботи з персоналом.	1.1, 2.1, 2.2,
	2	семінар	2	<u>Особливості роботи з персоналом у Держприкордонслужбі України в сучасних умовах</u> 1. Місце та роль органів роботи з персоналом в Держприкордонслужбі України. 2. Закономірності, принципи та напрямки роботи з персоналом.	1.1, 2.1, 2.2,
8			6	Основні напрямки роботи з персоналом в Держприкордонслужбі України	
	1	лекція	2	<u>Патріотичний та прикордонний (службово-професійний) розвиток персоналу</u> 1. Сутність і зміст патріотичного розвитку. 2. Прикордонний (службово-професійний) розвиток персоналу.	1.1, 1.8, 2.1,
	2	семінар	2	<u>Організація і методика роботи щодо патріотичного, правового, морального, прикордонного розвитку персоналу.</u> 1. Характеристика напрямків роботи з персоналом. 2. Методика роботи щодо патріотичного та прикордонного розвитку персоналу. 3. Методика роботи щодо морального та правового розвитку.	1.1, 1.8, 2.1,
9			4	Військово-ідеологічна підготовка персоналу Держприкордонслужби України	
	1	лекція	2	<u>Зміст, організація військово-ідеологічної підготовки з персоналом підрозділів органів охорони кордону</u> 1. Зміст та організація військово-ідеологічної підготовки. 2. Основні форми та методи проведення занять з військово-ідеологічної підготовки	1.1, 1.3, 1.8, 2.1,
10			6	Інформаційне забезпечення в Держприкордонслужбі України	
	1	лекція	2	<u>Організація та методика проведення інформаційного забезпечення у підрозділах Держприкордонслужби України</u> 1. Сутність і зміст інформаційного забезпечення у підрозділах Держприкордонслужби України. 2. Форми та методи інформаційного забезпечення у підрозділах.	1.1, 1.3, 1.8, 2.1,

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
	2	семінар	2	<u>Організація та зміст інформаційного забезпечення</u> 1. Вимоги до інформаційного забезпечення. 2. Методика використання форм та методів інформаційного забезпечення у процесі служби.	1.1, 1.3, 1.8, 2.1,
11			6	Психологічне забезпечення правопорядку та дисципліни	
	1	лекція	2	<u>Організація роботи з персоналом з питань зміцнення правопорядку та дисципліни</u> 1. Особливості психологічного забезпечення дисципліни в Держприкордонслужбі України. 2. Основні напрямки та методика психологічного забезпечення дисципліни.	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 2.1, 2.2, 2.3.
	2	семінар	2	1. Вимоги керівних документів щодо зміцнення правопорядку та дисципліни у підрозділі. 2. Способи профілактики зловживань службовим становищем посадовими особами	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 2.1, 2.2, 2.3.
		самостійна робота	2	<u>Організація роботи щодо запобігання правопорушень, підтримання міцного статутного порядку</u> 1. Критерії оцінки стану дисципліни та правопорядку у підрозділі. 2. Роль дисциплінарної практики у зміцненні дисципліни та правопорядку.	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 2.1, 2.2, 2.3.
12			24	Організація та проведення індивідуально-виховної роботи у прикордонних підрозділах	
	1	групове заняття	2	<u>Індивідуально-виховна робота у підрозділі</u> 1. Сутність і зміст індивідуально-виховної роботи. 2. Методика організації індивідуальної роботи.	1.1, 1.2, 1.3, 1.9, 1.10, 1.11,
	2	групове заняття	2	<u>Методика підготовки та проведення індивідуальної бесіди</u> 1. Практика проведення індивідуальної бесіди. 2. Обговорення методики проведення індивідуальної бесіди.	1.1, 1.2, 1.3, 1.9, 1.10, 1.11,
	2	семінар	2	1. Методи проведення індивідуально-виховної роботи 2. Особливості проведення індивідуально-виховної роботи з різними категоріями персоналу підрозділу.	1.1, 1.2, 1.3, 1.9, 1.10, 1.11,

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
		самостійна робота	2	1. Методи проведення індивідуально-виховної роботи з різними категоріями персоналу. 2. Методика організації індивідуальної роботи з урахуванням гендерних відмінностей.	1.1, 1.2, 1.3, 1.9, 1.10, 1.11,
		індивідуальна робота	16	Відпрацювання рефератів	тематика рефератів
13			6	Культура взаємин прикордонників	
	1	групове заняття	2	<u>Сутність і зміст культури стосунків прикордонників</u> 1. Зміст культури стосунків прикордонників. 2. Робота офіцерів щодо вдосконалення культури стосунків підлеглих.	1.1, 1.2, 1.3,
	2	семінар	2	<u>Удосконалення культури стосунків прикордонників</u> 1. Вимоги до культури стосунків між прикордонниками. 2. Шляхи удосконалення культури стосунків між прикордонниками. 3. Особливості спілкування офіцерів з підлеглими у конфліктних ситуаціях.	1.1, 1.2, 1.3,
		самостійна робота	2	1. Військовий етикет як складова професійної культури 2. Вимоги до етичних норм спілкування	1.1, 1.2, 1.3
14			4	Морально-психологічне забезпечення в прикордонному підрозділі	
	1	лекція	2	<u>Психологічна підготовка до бойових дій.</u> 1. Сутність і зміст психологічної підготовки прикордонників. 2. Основні напрями та методи психологічної підготовки.	1.1, 1.2, 1.3, 1.9, 1.10, 1.11,
Диференційований залік			4		
Усього ауд. годин за семестр			58		
Усього самостійної роботи			16		
Усього індивідуальної роботи			16		
Усього аудиторних годин			58		
УСЬОГО за дисципліну			90		

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Базова

- 1.1. Морально-психологічне забезпечення службової діяльності Прикордонних військ України: Підручник. – Хмельницький: Вид-во НАПВУ, 2001. – 448 с.
- 1.2. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: Навчальний посібник. – Івано-Франківськ: “Плай”, 2001. – 695 с.
- 1.3. Конфліктологія: Навчальний посібник. – Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2006. – 180 с.
- 1.4. В.В.Журавльов, М.М. Поліщук. Методика морально-психологічного забезпечення несення служби прикордонними нарядами: Навчально-методичний посібник. – Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2006. – 69 с.
- 1.5. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 456 с.
- 1.6. Потапчук Є.М. Військова психологія: Навчальний посібник. – Хмельницький: Вид-во НАПВУ, 2003. – 150 с.
- 1.7. Потапчук Є.М. Психологічна діагностика військовослужбовців та військових колективів: Збірник тестів для військового керівника. – Хмельницький: Вид-во НАПВУ, 2000 р. – 76 с.

2. Допоміжна

- 2.1. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Ніка-Центр, 2006. – 580 с.
- 2.2. Психологія суїциду: Посібник / За ред. В.П. Москальця. – К.: Академвидав, 2004. – 288 с.
- 2.3. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: підручник. – К., 1995. – 304 с.
- 2.4. Словарь практического психолога / Сост. С.Ю. Головин. – Минск: ХАРВЕСТ, 1998. – 800 с.
- 2.5. Формування лідерства і прихильності до здорового способу життя у військовослужбовців Збройних Сил і правоохоронних органів України: Навчальний посібник. – К.: К.І.С., 2008 – 200 с.
- 2.6. Основи військової психології: Навчальний посібник. – Хмельницький: вид-во НАПВУ, 2002. – 532 с.

3. Інформаційні ресурси в інтернет (інтранет)

- 3.1. Інтранет сайт кафедри зв'язку, автоматизації та захисту інформації [Електронний ресурс] – <<http://10.241.24.235/>>.
- 3.2. Модульне середовище [Електронний ресурс] – <<http://10.241.24.9/>>.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відраховування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу)

діяльність;

- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А

Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Словесні методи	
МН 1.1	Лекція
МН 1.2	Розповідь
МН 1.3	Пояснення
МН 1.4	Бесіда
МН 1.5	Інструктаж
МН 1.6	Дискусія
МН 1.7	Диспут
2. Наочні методи	
МН 2.1	Демонстрація
МН 2.2	Ілюстрація
МН 2.3	Спостереження
3. Практичні методи	
МН 3.1	Лабораторна робота
МН 3.2	Практична робота
МН 3.3	Пробні вправи
МН 3.4	Творчі вправи
МН 3.5	Усні вправи
МН 3.6	Практичні вправи
МН 3.7	Графічні вправи
МН 3.8	Технічні вправи
МН 3.9	Групові вправи
4. Методи самостійного та індивідуального навчання	
МН 4.1	Рецептивний
МН 4.2	Репродуктивний
МН 4.3	Евристичний
МН 4.4	Дослідницький

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний